

ASLI KAYBOLAN FATURALARIN GİDER KAYDI VE KDV İNDİRİMİ

Yılmaz SEZER / YMM

ANAHTAR KELİMELELER: Kaybolan Fatura, Maliye Bakanlığı, Vergi Dairesi, Özelge, KDV, KDV İndirimi, Gider Kaydı, Aslı Gibidir, YMM, SMMM

Ticari yaşamda mal ve hizmet satışlarına ait faturaların satıcılar tarafından alıcılara posta veya kargo vasıtasıyla gönderilme olayı hızla yaygınlaşmaktadır. Son derece pratik ve basit olan bu uygulamanın en büyük dezavantajı ise, gönderilen faturaların alıcılara ulaşmadan posta veya kargoda kaybolabilmesidir. Uygulamada, fatura asıllarının kaybolduğu bu gibi durumlarda fatura muhteviyatı mal ve hizmet bedellerinin kayıtlara nasıl intikal ettirileceği ve KDV'sinin indirim konusu yapıp yapılamayacağı konularında tereddütlerle karşılaşmaktadır.

1) Vergi mükellefleri tarafından bulunan pratik çözüm

Faturanın aslının kaybolduğu durumlarda satıcı firmalar faturanın kendilerinde kalan nüshasının fotokopisi üzerine "Aslı Gibidir" yazarak kaşeleyip imzalamakta, alıcılar ise satıcılar tarafından belirtilen şekilde onaylanan fatura fotokopilerini kayıtlarına gider olarak intikal ettirerek, KDV'lerini indirim konusu yapmaktadırlar.

2) Maliye Bakanlığı'nın konuya ilişkin görüşü ve uygulaması

Maliye Bakanlığı, gider kaydı ve KDV indiriminin prensip olarak fatura asıllarına göre yapılması gerektiği, fatura asıllarının kaybedildiği durumlarda ise faturanın satıcılarda kalan nüshasının noter tasdikli fotokopilerine (Bu örnek üzerine, "Zayı olan aynı tarih ve sayıyı taşıyan fatura aslı yerine kullanılmak amacıyla tasdik edilmiştir" şeklinde noterce şerh düşülmesi gerekir) dayanılarak gider kaydı ve KDV indiriminin yapılabileceği görüşündedir. Buna göre, aslı kaybolan fatura muhteviyatı mal ve hizmet bedellerinin yasal defterlere kaydının yapılabilmesi ve KDV'lerinin indirim konusu yapılabilmesi için;

- Faturanın satıcılarda kalan nüshasının fotokopisinin notere tasdik ettirilmesi,
- Fatura fotokopisi üzerine "Zayı olan aynı tarih ve sayıyı taşıyan fatura aslı yerine kullanılmak amacıyla tasdik edilmiştir" şeklinde noterce bir şerh düşülmesi,
- Tasdikli fatura fotokopilerinin yasal defterlere kaydedilmesi gerekmektedir.⁽¹⁾

Maliye Bakanlığı'nın konuya ilişkin olarak verdiği bazı Özelgelerin özetleri aşağıdadır:

"Kaybolan faturanın yerine kayıtlara uygun noterden tasdikli bir örneğinin (Bu örnek üzerine, "Zayı olan aynı tarih ve sayıyı taşıyan fatura aslı yerine kullanılmak amacıyla tasdik edilmiştir" şeklinde noterce şerh düşülmesi gerekir.) kullanılması mümkün bulunmaktadır.

ması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan muhtelif sebeplerle kaybolan faturanın yerine geçen noter onaylı örneğinin kanuni defterlere kaydedilmesi şartıyla söz konusu faturada bulunan KDV'nin indirim konusu yapılacağı da tabiidir."⁽²⁾

"Firmalar tarafından hastanenize verilen faturanın ve aynıyat makbuzunun kaybolması durumunda kayıtlara uygun noterden tasdikli bir örneğinin (Bu örnek üzerine "Zayı olan aynı tarih ve sayıyı taşıyan fatura aslı yerine kullanılmak amacıyla tasdik edilmiştir" şeklinde noterce şerh düşülmesi gerekir.) tarafınıza verilmesi mümkün bulunmaktadır."⁽³⁾

3) Kişisel görüşümüz ve değerlendirmemiz

Fatura aslının kaybolduğu durumlarda satıcı firmaların "Aslı Gibidir" yazarak kaşeleyip imzaladıkları fatura fotokopilerine dayanılarak alıcıların mal ve hizmet bedellerini kayıtlarına intikal ettirmeleri ve bu fatura fotokopilerinde yer alan KDV'

ni indirim konusu yapmaları Maliye Bakanlığı'nca uygun görülmemektedir.

Maliye Bakanlığı bu gibi durumlarda gider kaydı ve KDV indirimi yapılabilmesi için, faturanın satıcılarda kalan nüshasının fotokopilerinin notere tasdik ettirilmesi ve bu fotokopiler üzerine "Zayı olan aynı tarih ve sayıyı taşıyan fatura aslı yerine kullanılmak amacıyla tasdik edilmiştir" şeklinde noterce bir şerh düşülmesini şart koşmaktadır.

Ancak, bakanlığın bu görüşü ve uygulamasının, mükelleflere ek bir mali külfet getirmenin dışında pratik bir faydası olmadığı gibi, gider kaydı ve KDV indiriminin yasallığı ve yerindeliğine de doğrudan bir etkisi bulunmamaktadır.

Kişisel görüşümüze göre, fatura aslının kaybedildiği durumlarda, faturanın doğruluğu ve içeriğinin satıcıda kalan nüshasından her zaman teyit edilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu tespit, Maliye Bakanlığı denetim elemanları ve vergi daireleri tarafından her halükarda yapılabilir. Sadece doğrulama için faturanın satıcıda kalan nüshasının fotokopisinin notere tasdik ettirilme zorunluluğu getirilmesi son derece gereksiz, mükellefler bakımından zaman kaybı ve ek masraflara neden olan bir uygulamadır. Fatura aslının kaybolduğu bu gibi durumlarda, faturanın satıcıda kalan nüshasının satıcı, SMMM veya YMM tarafından onaylanan fotokopilerine istinaden gider kaydı ve KDV indirimi yapılmalı, ayrıca noter onayı aranılmamalıdır. Vergi ödeme maliyetinin giderek arttığı günümüzde, mükelleflere ek maliyetler getirilmemesi hususu-

na özellikle dikkat edilmeli, sorun Maliye Bakanlığı tarafından yeniden ele alınarak görüşümüz paralelinde pratik bir çözüme kavuşturulmalıdır.

(1) Abdullah TOLU, “Kaybolan Faturada “Aslı Gibidir” Uygulaması, Gider Kaydı ve KDV İndirimi”, Yaklaşım, Kasım 2010, Sayı:215

(2) MB. GİB. Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı'nın, 17.09.2007 tarih ve 1780 sayılı Özelgesi.

(3) MB. İstanbul Defterdarlığı Usul Gelir Müdürlüğü'nün, 30.01.2003 tarih ve 784 sayılı Özelgesi.

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı: B.07.1.GİB.4.99.16.01/01/MUK-35
17.09.2007/17820

Konu: Kaybolan fatura asılları yerine, faturayı düzenleyen firmada bulunan ve firma yetkilileri tarafından onaylanan örneğinin veya noterce aslı gibidir şerhi düşülen fatura örneğinin şirket kayıtlara intikal ettirilip ettirilmeyeceği

.....

İlgi : .../.../2007 tarih ve sayılı dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçeniz ile şirketinizin yurt çapında 3400 bayisi aracılığıyla petrol ürünlerinin dağıtım faaliyetinde bulunduğu ve geniş bayi ağı ile çalışmanız nedeni ile zaman zaman tedarikçileriniz veya bayileriniz tarafından düzenlenen faturaların şirketinize ulaşmadan kaybolduğu belirtilerek; kaybolan fatura asılları yerine faturayı düzenleyen firmada bulunan ve firma yetkilileri tarafından onaylanan örneğinin veya noterce aslı gibidir şerhi düşülen örneğinin şirket kayıtlarına intikal ettirilip ettirilmeyeceği ile söz konusu faturalarda yer alan Katma Değer Vergilerinin indirim konusu yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği gibi, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229'uncu maddesinde fatura; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanununun 231/3'üncü maddesinde, “Faturalar en az bir asıl ve bir örnek olarak düzenlenir. Birden fazla örnek düzenlendiği takdirde her birine kaçıncı örnek olduğu işaret edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca; faturaların bir asıl ve bir örnek olarak düzenlenmesi mecburiyeti bulunmakta olup, söz konusu faturaların aslı ile örneğinin aynı bilgileri içermesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Kanununun 29/1-a maddesinde, mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'ni indirebileceği 29/3'üncü maddesinde ise; indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmasıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği hüküm altına alınmış olup;

Ayrıca aynı Kanunun 34/1'inci maddesinde KDV'nin fatura ve benzeri vesikalarda ayrıca gösterilmek ve bu vesikaların kanuni defterlere kaydedilmek suretiyle indirim konusu yapılabileceği belirtilmiştir.

Buna göre yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalar çer-

çevesinde; kaybolan faturanın yerine kayıtlara uygun noterden tasdikli bir örneğinin (Bu örnek üzerine, “Zayı olan aynı tarih ve sayıyı taşıyan fatura aslı yerine kullanılmak amacıyla tasdik edilmiştir.” şeklinde noterce şerh düşülmesi gerekir.) kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan muhtelif sebeplerle kaybolan faturanın yerine geçen noter onaylı örneğinin kanuni defterlere kaydedilmesi şartıyla söz konusu faturada bulunan KDV'nin indirim konusu yapılacağı da tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

EK-2

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı

(Mükellef Hizmetleri Gelir Grup Müdürlüğü)

TARİH : 25.10.2005

SAYI : B.07.1.GİB.4.16.16.01.GVK:190-05-61/749

KONU : Aslı kaybolan faturanın, firma onaylı fotokopisinin vergi indirimine konu olup olmayacağı hk.

..... VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi a)..... 2005 tarih ve sayılı yazınız.

b)..... 2005 tarih ve sayılı yazımız.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınıza cevaben tayin olunan ilgi (b)'de kayıtlı özalgemizde, çalışanlarından'in eğitim harcaması için aldığı, ancak aslını kaybetmesi nedeniyle düzenleyen mükellefe tasdik ettirdiği fatura fotokopisinin vergi indirimine esas alınacak belge olarak kabul edilebileceği belirtilmiş ise de, konu ile ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alınan2005 tarih ve sayılı yazıda;

“193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121'inci maddesinde, “Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının yıllık toplam tutarının;

– 3 milyar liraya kadar %8'i,

– 6 milyar liranın 3 milyarı için %8'i, aşan kısmı için %6'sı,

– 6 milyar liradan fazlasının, 6 milyar lirası için %7'si, aşan kısmı için %4'ü,

Ücretlinin ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilir veya işverenler aracılığı ile kendisine nakden iade edilir.

Şu kadar ki; harcamaların Türkiye'de yapılması, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek ve tüzel kişilerden alınan belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin işverene verilmesi şarttır. Mahsup hakkı kazanılan tutarın hesaplanmasında dikkate alınan harcama tutarı, vergi matrahının toplamını geçemez.

Ücretlilerin harcama belgelerinin işverene ibrazı, beyanı ve verginin mahsup veya iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya, uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” hükmü yer almıştır.

Konu ile ilgili olarak, 24.12.2004 tarih ve 25680 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 255 seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 4.3. Vergi İndirimine Konu Olacak Harcama Belgeleri başlıklı bölümünde,

“Ücretliler vergi indirimine konu olan harcamalarını, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden alacakları;

- Fatura,
- Serbest meslek makbuzu,
- Perakende satış fişi,
- Ödeme kaydedici cihazlara ait satış (yazar kasa) fişi, ile belgelendireceklerdir.

206 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, kurumlar vergisinden muaf olan kurumların, düzenleyecekleri belgelerde ve ödeme kaydedici cihazlara ait satış (yazar kasa) fişlerinde, “Kurumlar Vergisinden Muaftır” ibaresine yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu ibarenin yer aldığı belgeler, vergi indirimine konu edilmeyecektir.

Gerçek kişilerden yapılan kiralamalarda, kira ödemesine ilişkin kira sözleşmesinin bir örneği ve banka dekontu, kira ödemesinin nakden yapılması halinde ise ödemeye ilişkin mal sahibinin vereceği belge ile kira sözleşmesinin bir örneği tevsik edici belge olarak kabul edilecektir.

Belgelerin ücretlinin kendisi, eşi ve çocukları adına düzenlenmiş olması gerekmektedir. Vergi indirim uygulamasında “çocuk” tabiri, yaş sınırına bakılmaksızın ücretli ile birlikte oturan veya ücretli tarafından bakılan (gelir vergisine tabi geliri bulunmayan; nafaka verilmek suretiyle bakılan, evlat edinilenler ile ana ve babasını kaybetmiş torunlardan ücretli ile birlikte oturan) kişileri ifade edecektir.” açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre, anılan Tebliğde sayılan belgeler dışında herhangi bir belgenin veya yukarıda sayılan belgelerin (kira kontratı hariç) suretlerinin, belgeleri kesenler tarafından onaylansa dahi vergi indirim uygulamasında geçerli belge olarak kabulü mümkün değildir.” denilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin yukarıda yapılan açıklamalara göre yerine getirilmesini rica ederim.

EK-3

T.C.

BURSA VALİLİĞİ

Defterdarlık Vasıtasız Vergiler Gelir Müdürlüğü

TARİH : 08.06.2005

SAYI : B.07.4.DEF.0.16.11/GVK:190-05-61/3309

KONU : Aslı kaybolan faturanın, firma onaylı fotokopisinin vergi indirimine konu olup olmayacağı hk.

..... VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 13.05.2005 tarih ve B.07.4.DEF.4.16.00.35/19154 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızın tetkikinden; Belediyesi çalışanlarından'in Ltd. Şti.'nden aldığı, ancak aslını kaybetmesi nedeniyle adı geçen şirkete tasdik ettirip temin ettiği fatura fotokopisinin vergi indirimine esas alınacak belge olarak kabul edilip edilemeyeceği hususunda tereddüte düşüldüğü anlaşılmıştır.

2978 sayılı Vergi İadesi Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin 09.02.1986 tarih ve 19014 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Seri Nolu Vergi İadesi Genel Tebliğinin 5/A bölümünün 7/a maddesinde, vergi iadesine konu harcamalara ilişkin belgelerin, vergi iade bildirimlerine veya vergi iade beyannamelerine asıllarının eklenmesinin esas olduğu, ancak belge aslının aranmayacağı durumlarda, belgenin karbonlu nüshasının ibraz edilmesinin zorunlu olduğu, tasdikli örnekleri veya fotokopilerinin iadeye konu harcama belgesi olarak kabul edilemeyeceği, ayrıca **belge aslının kaybedilmesi nedeniyle alınan ve satıcıların tasdikini taşıyan örneklerin vergi iadesi uygulamasında harcamaları tevsik edici bir**

belge olarak kabul edilebileceği açıklanmış bulunmaktadır.

4842 sayılı Kanunun 15'inci maddesiyle değişen Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121'inci maddesi ile 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde özel gider indirimi uygulaması kaldırılarak, bunun yerine vergi indirimi uygulaması getirilmiştir.

Kanun maddesinde; “Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının yıllık toplam tutarının; (1.1.2005 tarihinden geçerli olmak üzere)

– 3.300.-Yeni Türk Lirasına kadar %8'i,

– 6.600.-Yeni Türk Lirasının 3.300.-Yeni Türk Lirası için %8'i, aşan kısmı için %6'sı,

– 6.600.-Yeni Türk Lirasından fazlasının, 6.600.-Yeni Türk Lirası için %7'si, aşan kısmı için %4'ü,

Ücretlinin ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilir veya işverenler aracılığı ile kendisine nakden iade edilir.

Şu kadar ki; harcamaların Türkiye’de yapılması, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek ve tüzel kişilerden alınan belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin işverene verilmesi şarttır. Mahsup hakkı kazanılan tutarın hesaplanmasında dikkate alınan harcama tutarı, vergi matrahının toplamını geçemez.” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, vergi indirimi uygulaması ile ilgili açıklama ve düzenlemeler 255 seri nolu Gelir Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde yapılmış bulunmaktadır.

Söz konusu tebliğin “Vergi İndiriminden Yararlanacak Harcama Grupları” başlıklı 4.1 bölümünde; “Vergi indirimi uygulamasında, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamaları dikkate alınacaktır. Bu yönüyle vergi indirimi uygulamasının, yürürlükten kaldırılmış olan özel gider indirimi uygulamasından bir farkı bulunmamaktadır.” açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre; söz konusu belgenin aslının kaybolması nedeniyle, satılan mal veya yapılan hizmet karşılığında düzenlenen faturanın şirkette kalan nüshasının tasdikli fotokopisinin, vergi indiriminde harcamaları tevsik edici belge olarak kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, fatura aslının başka bir işlemde kullanıldığı (193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 89 maddesinin 2'inci bendi hükmü uyarınca yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden eğitim harcaması olarak indirildiğinin; eşin ücretli olarak çalışması halinde ise, aynı Kanunun mükerrer 121'inci maddesi uyarınca vergi indiriminde harcamaları tevsik edici belge UİEA-UEAUİEAUİAe olarak kullanıldığı (193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 89 maddesinin 2'inci bendi hükmü uyarınca yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden eğitim harcaması olarak indirildiğinin; eşin ücretli olarak çalışması halinde ise, aynı Kanunun mükerrer 121'inci maddesi uyarınca vergi indiriminde harcamaları tevsik edici belge UİEA-UEAUİEAUİAe olarak kullanıldığı) tespit edilmesi halinde, ödenmiş olan vergi indirimi tutarının Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca cezalı olarak geri alınacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

EK-4